

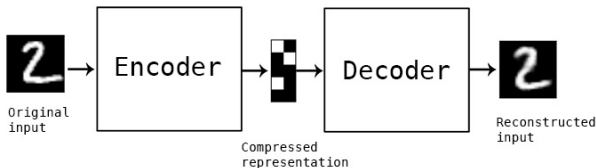
Uczenie nienadzorowane

Autoenkodery i RBM

Uczenie nienadzorowane

- Uczenie **nadzorowane** (*supervised*) - dane wejściowe **X** posiadają spodziewane wyjście (etykiety) (**X**, **Y**)
- Uczenie **nienadzorowane** (*unsupervised*) używa wyłącznie danych wejściowych **X**. Dane bez etykiet są powszechnie występujące.
 - trening automatycznie wykrywa istotne cechy w danych,
 - modeluje rozkład pr. danych
- Modele sieci:
 - autoenkodery (AE)
 - Restricted Boltzman Machines (RBM)
 - GAN
- Zastosowanie:
 - kodowanie sygnału, wykrywanie istotnych cech, usuwanie szumu i rekonstrukcja sygnału
 - inicjowanie głębokich sieci DNN
 - generowanie sygnałów

Autoenkodery

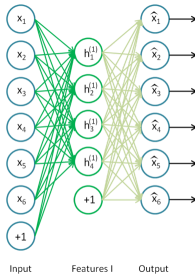

- kodują cechy specyficzne dla danych treningowych, nie generalizują
- kompresja stratna - wymagamy by sygnał nie był jednostkowym odwzorowaniem
- w sposób automatyczny tworzą reprezentację danych, modelują rozkład prawdopodobieństwa sygnału
- koder i dekodery mogą być siecią neuronową, uczenie wsteczne z propagacją błędów

Rys: Building Autoencoders in Keras

Autoenkodery

Encoder:
 $\mathbf{h} = f(\mathbf{x})$
 $= \sigma(\mathbf{W}\mathbf{x} + \mathbf{b})$

Decoder:
 $\hat{\mathbf{x}} = g(\mathbf{h})$
 $= \sigma(\mathbf{W}'\mathbf{h}(\mathbf{x}) + \mathbf{b}')$

- **Autoencoder** - sieć jednokierunkowa, której celem jest rekonstrukcja sygnału wejściowego
- warstwa ukryta $\mathbf{h}$: koduje sygnał wejściowy, detektor cech, skompresowana reprezentacja danych
- często $\mathbf{W}' = \mathbf{W}^T$ współdzielone wagi

Źródło grafiki: <http://ufldl.stanford.edu>

Koszt rekonstrukcji

Funkcja rekonstrukcji $L(\mathbf{x}, \hat{\mathbf{x}})$

- MSE dla danych wejściowych rzeczywistych

$$L(\mathbf{x}, \hat{\mathbf{x}}) = \frac{1}{2} \sum_k (\hat{x}_k - x_k)^2$$

– liniowa aktywacja warstwy wyjściowej $\hat{\mathbf{x}} = \mathbf{W}'\mathbf{h} + \mathbf{b}'$

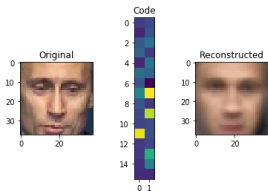
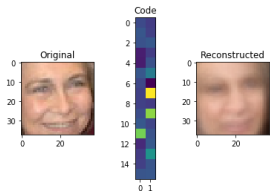
- Cross Entropy dla danych wejściowych binarnych

$$L(\mathbf{x}, \hat{\mathbf{x}}) = - \sum x_k \log \hat{x}_k + (1 - x_k) \log (1 - \hat{x}_k)$$

- trening wsteczną propagacją błędu
- odwzorowanie jednostkowe nie jest pożądane, dlatego trening posiada różne ograniczenia zapobiegające utworzeniu takiego odwzorowania

Niekompletny autokoder

- **Niekompletny AE** (*undercomplete*) gdy warstwa **h** mniejsza od rozmiaru wejścia,
- kompresja sygnału do rozmiaru **h**
- dla liniowego dekodera wynik jest równoważny z PCA
- Przykład: input-output: 32x32 , hidden (code size): 32

Regularyzowany AE

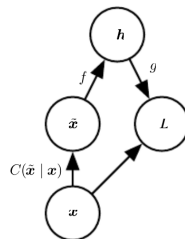
- wielkość $\mathbf{h}$ decyduje o pojemności ale za duża pojemność sprawia, że AE nie jest w stanie wyekstrahować wartościowej informacji o rozkładnie sygnału wejściowego (wejścia mogą być kopiowane na wyjście)
- **Nadkompletny** AE (*overcomplete*) gdy rozmiar $\mathbf{h}$ większy od $\mathbf{x}$,
 - brak kompresji
 - nie gwarantują uzyskania wartościowych reprezentacji bez dodania odpowiedniej regularyzacji wymuszającej odpowiednią reprezentację w $\mathbf{h}$ (np. rzadkość)
- **Rzadki autoencoder** z karą za nie rzadką reprezentację

$$L(\mathbf{x}, \hat{\mathbf{x}}) + \lambda \sum |h_i|$$

- w celu uzyskania rzadkich aktywacji można też użyć ReLU (Glorat, 2011)

Autoenkoder z odszumianiem (DAE)

- **Denoise autoencoder (DAE)** usuwa szum (lub inne zniekształcenia) sygnału wejściowego.
- Sygnał wejściowy $\tilde{x}$ jest zniekształconą kopią x a AE uczy się odtwarzać oryginalny sygnał bez deformacji

Kurczliwy AE

- **Contractivw autoenkoder (CAE)**

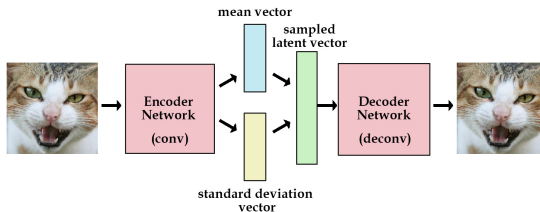
$$L(\mathbf{x}, \hat{\mathbf{x}}) + \lambda \|\nabla_{\mathbf{x}} \mathbf{h}(\mathbf{x})\|_F^2$$

- kara za dużą zmienność reprezentacji przy zmianie sygnału (norma Frobeniusa)

$$\|\nabla_{\mathbf{x}} \mathbf{h}(\mathbf{x})\|_F^2 = \sum_i \sum_j \left(\frac{\partial h_i(x)}{\partial x_j} \right)^2$$

Wariacyjny AE

- **Variational autoencoders (VAE)** jawnie modeluje rozkład gęstości kodowanej reprezentacji (np. σ_i, μ_i rozkładu $N(\mu_i, \sigma_i)$)

- sygnał dekodera jest próbowany z nauczonego rozkładu
- model generatywny - możliwe próbkowanie danych wyjściowych

Kullback–Leibler divergence

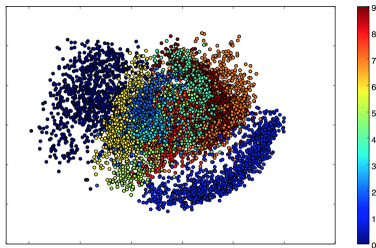
- do kosztu rekonstrukcji (np. MSE) minimalizuje człon regularyzujący wymuszający odpowiedni rozkład danych w warstwie kodującej (KL divergence), np. preferujący rozkład $N(0, 1)$

$$\sum_{i=1}^n \sigma_i^2 + \mu_i^2 - \log(\sigma_i) - 1$$

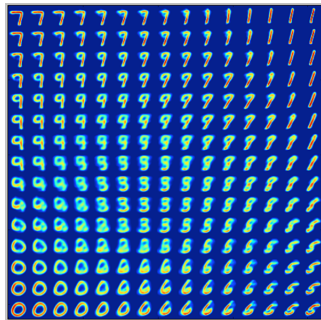
- minimum gdy $\sigma_i = 1, \mu_i = 0$
- wymusza rozkład zakodowanych danych w centrum przestrzeni ukrytej, minimalizacja kosztu rekonstrukcji konkuruje z regularyzacją próbując rozdzielić gduły różnych danych

VAE na MNIST

wizualizacja danych
treningowych w 2 wymiarowej
warstwie ukrytej kodera

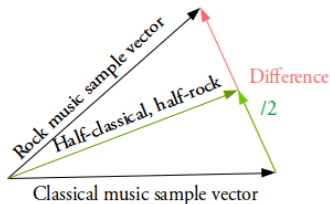
generowanie cyfr dla siatki
15x15 wartości 2 wymiarowej
warstwy ukrytej dekodera

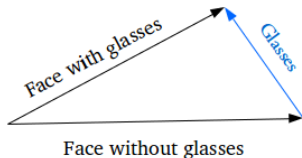
Architektura: Input-512-2- (μ, σ) -2-512-Output

Interpolowanie i generowanie pojęć

Arytmetyka w przestrzeni zmiennych utajonych

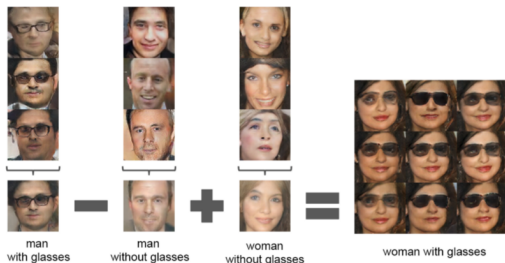
Środek między wektorami μ kodującymi pojęcia

Różnica pomiędzy pojęciami może być dodana do innego pojęcia

Ukryta reprezentacja pojęć

- utworzona ukryta reprezentacja koduje pojęcia
- arytmetyczne operacje na wektorach kodujących odpowiadają relacjom semantycznym pomiędzy pojęciami

Przykład: generowanie twarzy

Wejście

Rekonstrukcja

Losowe

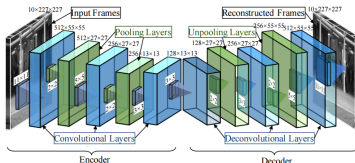

👉 Deep Feature Consistent Variational Autoencoder

📄 Variational auto-encoder trained on celebA

Inne typy autoenkoderów

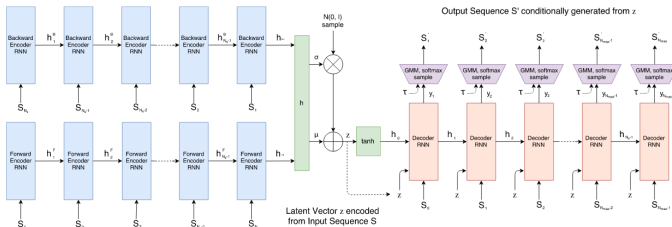
- Convolutional AE, dekodler jest symetryczną do enkodera siecią dekonwolucyjną

- sequence-to-sequence AU (z użyciem np. LSTM)
- głębokie autoenkodery - więcej warstw sprzyja kompresji danych o złożonych rozkładach
- stacked autoenkodery - tworzenie głębokich sieci z uczonych sekwencyjnie autoenkoderów (metoda inicjalizacji)

Przykład: Sketch-RNN

Sequence-to-Sequence Variational Autoencoder do trenowania reprezentacji rysowania odręcznego

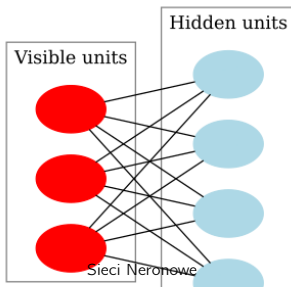

 Draw Together with a Neural Network

David Ha, Douglas Eck, *A Neural Representation of Sketch Drawings*

Restricted Boltzman Machine

- **Restricted Boltzman Machines (RBM)** (Hinton 2000), wcześniej Harmonium (P. Smolensky, 1986), to szczególny przypadek Maszyny Boltzmana
- stochastyczna sieć neuronowa modelująca rozkład prawdopodobieństw wejść
- *restrictive* - brak połączeń wewnątrz warstwy
- algorytm uczenia: *contrastive divergence* (Hinton)

Budowa RBM

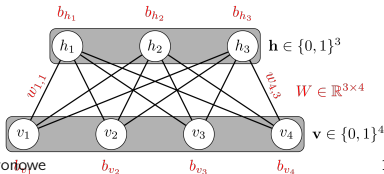
- binarne jednostki umieszczone w dwóch warstwach: widzialnej $\mathbf{v}$ i ukrytej $\mathbf{h}$
- sygnał wejściowy podawany do jednostki widzialnej $\mathbf{v} = \mathbf{x}$
- energia układu

$$E(\mathbf{x}, \mathbf{h}) = -\sum a_i x_i - \sum b_i h_i - \sum \sum x_i w_{ij} h_j$$

gdzie w_{ij} to wagi połączeń między warstwami, a_i i b_i to wyrazy wolne związane z warstwą widzialną i ukrytą

- prawdopodobieństwo rozkładu

$$p(\mathbf{x}, \mathbf{h}) = \frac{1}{Z} e^{-E(\mathbf{x}, \mathbf{h})}$$

src: <https://kwonkyo.wordpress.com/>

RBM

- prawdopodobieństwo marginalne

$$P(\mathbf{x}) = \frac{1}{Z} \sum_{\mathbf{h}} e^{-E(\mathbf{x}, \mathbf{h})}$$

- brak połączeń wewnątrz warstw, więc stany w warstwach są niezależne

$$P(\mathbf{h}|\mathbf{x}) = \prod_{j=1}^n P(h_j|\mathbf{x}), \quad P(\mathbf{x}|\mathbf{h}) = \prod_{i=1}^m P(v_i|\mathbf{h})$$

$$P(h_i = 1|\mathbf{x}) = \sigma(\mathbf{w}_i \mathbf{x} + b), \quad P(x_k = 1|\mathbf{h}) = \sigma(\mathbf{h}^T \mathbf{w}_k + c)$$

Contrastive divergence CD

- maksymalizacja prawdopodobieństwa $P(\mathbf{x})$

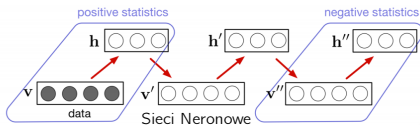
$$L = \frac{1}{N} \sum \log P(\mathbf{x})$$

- *Contrastive divergence* (Hinton) metoda przybliżona korzystająca z samplowania Gibbsa
 - dla każdego $\mathbf{x}$ wejściowego wygeneruj $\mathbf{x}'$ z k krotnego samplowania Gibbsa
 - aktualizacja

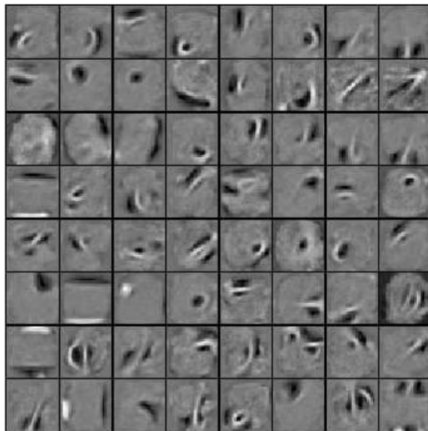
$$\Delta \mathbf{W} = \epsilon(\mathbf{x}\mathbf{h}^T - \mathbf{x}'\mathbf{h}'^T)$$

$$\Delta \mathbf{a} = \epsilon(\mathbf{x} - \mathbf{x}'), \quad \Delta \mathbf{b} = \epsilon(\mathbf{h} - \mathbf{h}')$$

- w praktyce $k = 1$ daje dobre cechy

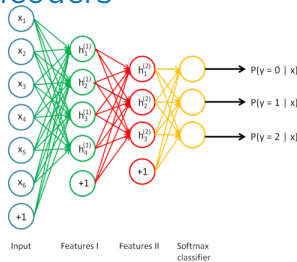

Filtry RBM na MNIST

Erhan, Bengio, (2010) Why Does Unsupervised Pre-training Help Deep Learning?

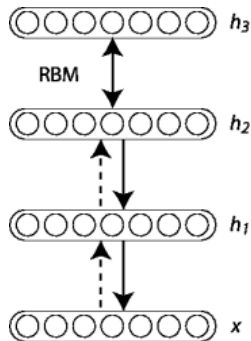
Stacked autoencoders

- Sygnał na wyjściu warstwy ukrytej jest wejściem kolejnego autoenkodera
- Hierarchia reprezentacji: pierwsza warstwa koduje najprostsze warstwy, kolejne bardziej ogólne relacje, itd.
- Podobna architektura: wielowarstwowy RBM to Deep Belief Networks

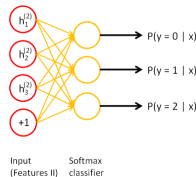
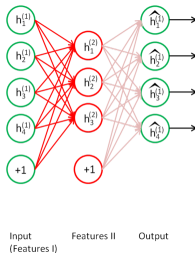
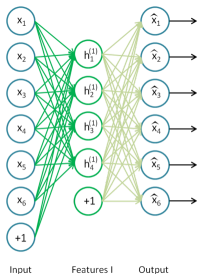
Deep Belief Networks (DBN)

- DBN (Teh, Hinton 2006)
wielowarstwowy RBM,
- uczy się głębokiej, hierarchicznej reprezentacji danych, każda kolejna warstwa analizuje sygnał widoczny w warstwie ukrytej poprzedniego RBM
- uczenie zachłanne: kolejne warstwy dodawane i uczone pojedynczo
- pierwszy efektywny model głęboki.
- to nie jest sieć jednokierunkowa

src: <http://deeplearning.net/tutorial/DBN.html>

Inicjalizacja sieci DNN

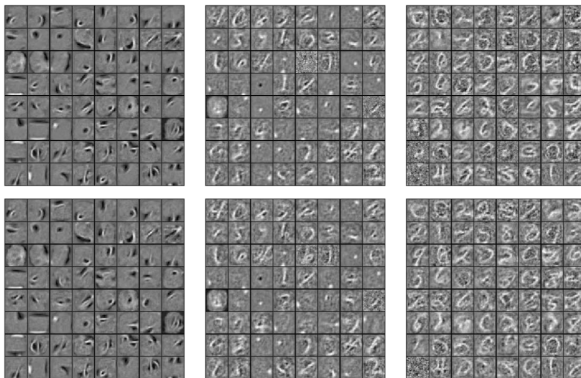
1. Greedy layer-wise pre-training:

- trening nienadzorowany autoenkodera wsteczną propagacją
- usuwamy warstwę wyjściową (dekoder) i uczymy kolejny AE, którego wejściem jest sygnał z warstwy ukrytej poprzedniego AE przy niezmiennych wartościach wag w poprzednich warstwach
- powtarzamy procedurę dla każdej kolejnej warstwy

2. fine tuning: dodajemy w pełni połączoną warstwę wyjściową (lub kilka warstw) i uczymy całą sieć w sposób nadzorowany

Filtry DBN na MNIST

pre-training

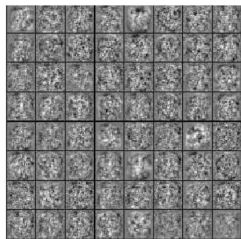
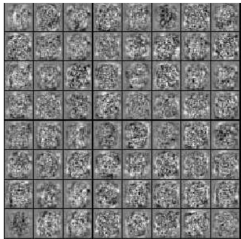
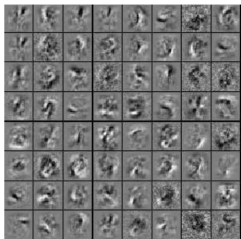

Erhan, Bengio, (2010) Why Does Unsupervised Pre-training Help Deep Learning?

Bengio, (2010)
fine tune

Filtry DBN na MNIST

without pre-training

Erhan, Bengio, (2010) Why Does Unsupervised Pre-training Help Deep Learning?

Wyniki MNIST, Bengio 2007

	train.	valid.	test
DBN, unsupervised pre-training	0%	1.3%	1.4%
Deep net, auto-associator pre-training	0%	1.4%	1.4%
Deep net, supervised pre-training	0%	1.75%	2.0%
Deep net, no pre-training	.004%	2.1%	2.4%
Shallow net, no pre-training	.004%	1.8%	1.9%

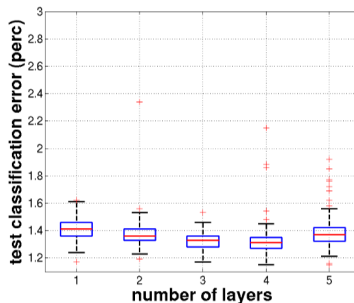
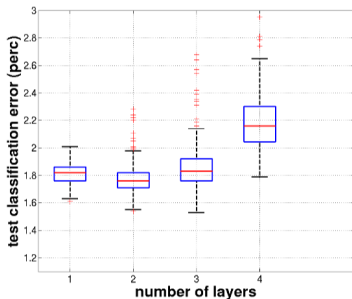
Table 2: *Classification error on MNIST training, validation, and test sets, with the best hyper-parameters according to validation error, with and without pre-training, using purely supervised or purely unsupervised pre-training.*

- architektura: 784 wejść, 10 wyjść, 3 warstwy ukryte
- na MNIST 0.1% statystycznie istotna różnica

Bengio, et al., Greedy layer-wise training of deep networks, 2007.

Pre-training DNN

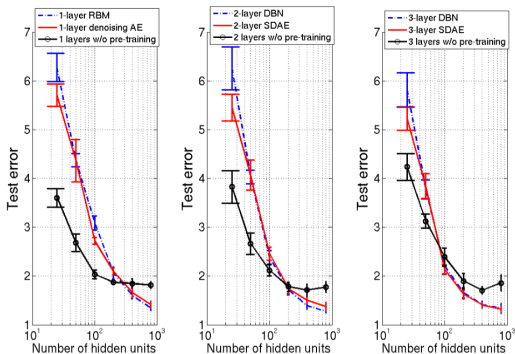
Pre-trening poprawia generalizację, działa jak regularyzacja

Erhan, Bengio, (2010) Why Does Unsupervised Pre-training Help Deep Learning?

Pre-training DNN

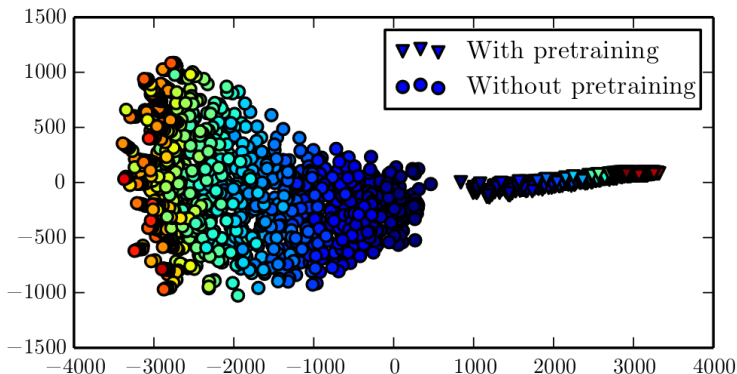
Wartość pre-treningu wzrasta z liczbą warstw

Erhan, Bengio, (2010) Why Does Unsupervised Pre-training Help Deep Learning?

Pre-training DNN

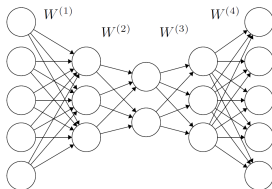
Pre-training ma wpływ na trajektorię uczenia

Goodfellow, 2016

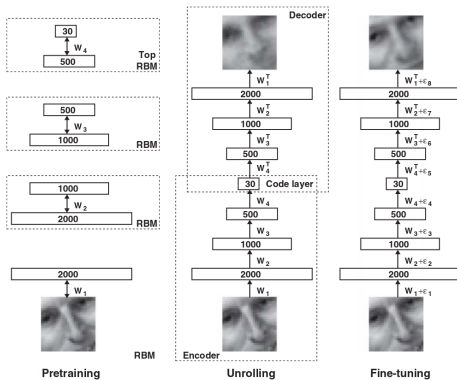
Głębokie autoenkodery

- dodatkowa warstwa ukryta zwiększa możliwości enkodera w odwzorowaniu kodu (uniwersalny aproksymator jest w stanie nauczyć się dowolnego kodowania)
- dodanie warstw pozwala zmniejszyć złożoność reprezentacji trudnych problemów
- głębokie AE pozwalają uzyskać większą kompresję (Hinton 2006)
- niekompletne głębokie AE - żadna warstwa ukryta nie powinna być mniejsza niż warstwa kodująca

Sieci Neronowe

Pretraining dla głębokich AE

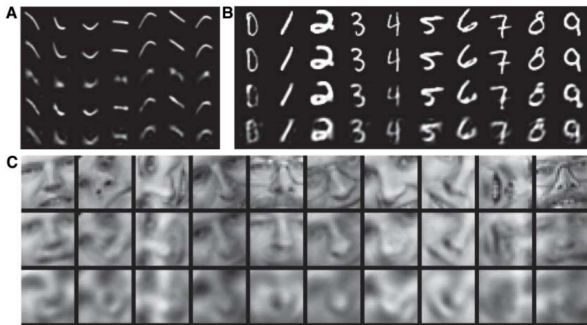

- RBM używany do inicjacji kodera i dekodera

G. Hinton, R. Salakhutdinov, Reducing the Dimensionality of Data with Neural Networks, Science 2006

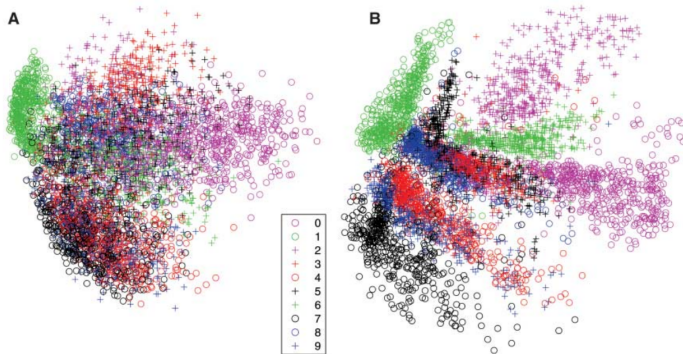
Kompresja obrazów: Deep AE vs. PCA

Fig. 2. (A) Top to bottom: Random samples of curves from the test data set; reconstructions produced by the six-dimensional deep autoencoder; reconstructions by "logistic PCA" (8) using six components; reconstructions by logistic PCA and standard PCA using 18 components. The average squared error per image for the last four rows is 1.44, 7.64, 2.45, 5.90. (B) Top to bottom: A random test image from each class; reconstructions by the 30-dimensional autoencoder; reconstructions by 30-dimensional logistic PCA and standard PCA. The average squared errors for the last three rows are 3.00, 8.01, and 13.87. (C) Top to bottom: Random samples from the test data set; reconstructions by the 30-dimensional autoencoder; reconstructions by 30-dimensional PCA. The average squared errors are 126 and 135.

Projekcja do 2D (dwa neurony kodujące)

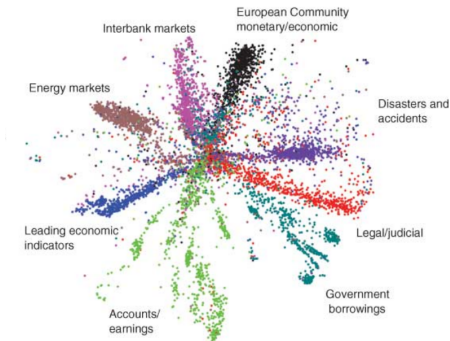
MNIST: PCA vs. Deep AE (784-1000-500-250-2)

G. Hinton, R. Salakhutdinov, Reducing the Dimensionality of Data with Neural Networks, Science 2006

Projekcja do 2D (dwa neurony kodujące)

Wizualizacja dokumentów: architektura 2000-500-250-125-2

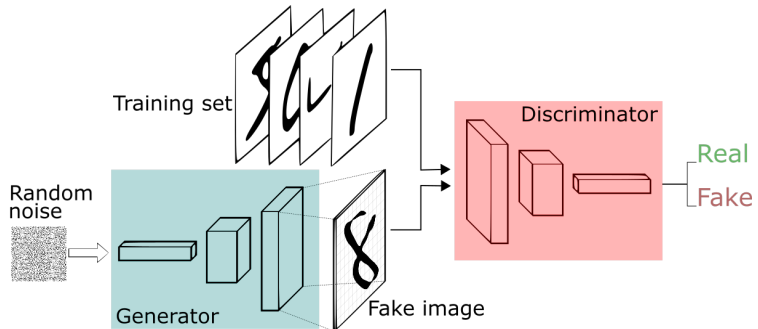

G. Hinton, R. Salakhutdinov, Reducing the Dimensionality of Data with Neural Networks, Science 2006

Generative Adversal Network (GAN)

- GAN (Goodfellow 2014) - dwie sieci (generująca i oceniająca) rywalizujące ze sobą w grze o sumie zerowej
- model uczy się generować dane o właściwościach zbliżonych do zbioru treningowego, np. generowanie zdjęć o realistycznych cechach
- sieć oceniająca (dyskryminująca, np. CNN) stara się odróżnić prawdziwy sygnał od wygenerowanego przez sieć generującą
- sieć generująca (np. sieć dekonwolucyjna) tworzy sygnał z pewnego rozkładu starając się „oszukać” sieć oceniającą, dąży do maksymalizacji błędu dyskryminacji
- obie sieci uczone wsteczną propagacją, sieć generująca tworzy coraz bardziej realistyczne obrazy, sieć oceniająca specjalizuje się w rozróżnianiu coraz subtelniejszych różnic pomiędzy obrazami prawdziwymi i wygenerowanymi

GAN

src: <https://deeplearning4j.org/generative-adversarial-network>

Trening GAN

Prosta funkcja kosztu GAN - Cross Entropy 2 klas dla dyskriminatora

$$L^{(D)} = -\frac{1}{2}\mathbb{E}_{\mathbf{x} \sim p_{data}(\mathbf{x})} \log D(\mathbf{x}) - \frac{1}{2}\mathbb{E}_{\mathbf{z} \sim p_z(\mathbf{z})} \log(1 - D(G(\mathbf{z})))$$

gdzie $p_{data}(\mathbf{x})$ rozkład danych prawdziwych, $p_z(\mathbf{z})$ rozkład danych zaszumionych

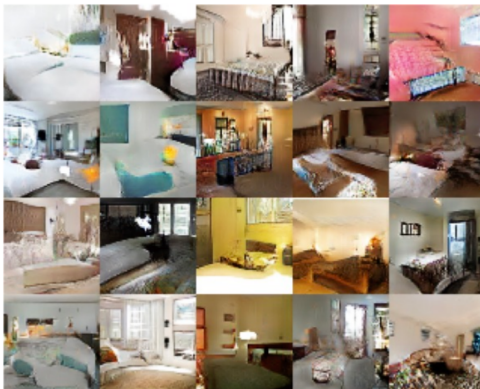
Funkcja kosztu generatora

$$L^{(G)} = -\frac{1}{2}\mathbb{E}_z \log D(G(\mathbf{z}))$$

maksymalizuje prawdopodobieństwo popełnienia błędu przez dyskriminator

Przykłady

DCGAN (Denton et al., 2015) generowanie obrazów wysokiej rozdzielczości

Goodfellow, Deep Learning, 2016

Zwiększanie rozdzielczości obrazów

Rys: Understanding and building Generative Adversarial Networks (GANs)

StyleGAN

Generowanie twarzy

Rys: [StyleGAN - Official TensorFlow Implementation](#)

Inne zastosowania

- rekonstrukcja obrazów 3D ze zdjęć
- generowanie tekstu, synteza mowy, ...
- modyfikacje obrazów: zmiana twarzy, mimiki, fryzury, postarzanie osób na zdjęciach
- transfer stylu
- generowanie scen w grach wideo, zwiększanie rozdzielczości tekstur
- bezpieczeństwo: podnoszenie skuteczności algorytmów w wykrywaniu ataków cybernetycznych, wykrywanie fałszerstw, wykrywanie anomalii
- generowanie dane na potrzeby uczenia maszynowego
- generowanie obrazów z tekstu, generowanie nagrań wideo
- [Curated list of awesome GAN applications and demo](#)